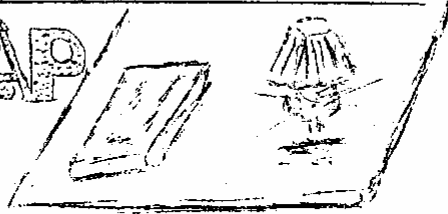

MỘT VÀI KINH NGHIỆM

HỌC-TẬP

(Riêng cho các em học-sinh)

— TRẦN-MỸ-THỌ —

Trước đây vài ngày, tôi định viết một bài về "Dasein" của Heidegger và từ quan niệm đó để rút một giá-trị áp dụng cho đời sống hiện hữu. Nhưng khuôn khổ tờ báo không cho phép, hơn nữa không giúp ích gì cho các em học-sinh đệ I cấp. Nên tôi xoay sang "ghi lại một vài kinh nghiệm học-tập" tôi đã thu lượm được khi còn đi học.

Các em thân mến ! Chắc các em đang phải còng lưng mang cái gói hành-trang nặng nề nhất đó là "Kiếp học trò" Các em cũng nhận thức được cuộc đời nên học và phải học. Tôi không chủ trương các em đi học để nhằm mục đích tạo ra tiền mà nhằm một dự phóng làm thừa mãn được những-đòi hỏi của tri thức, nhằm lái được cuộc đời của các em cho hợp với nhân quần xã hội, tạo được một căn-bản vững chắc về

sự nhận diện được "ý nghĩa đời người và người đời". Trong ý nghĩa đó tôi đồng ý với R.TAGORE "Xin cứ để cho tôi đốt ngọn đèn của tôi đi... mà đừng bao giờ hỏi làm tan được bóng tối hay không". Với ý nghĩa đó, với quan niệm tôi vừa trình bày, tôi hy-vọng sẽ đem cho các em một ít kinh-nghiệm học như sau :

Tôi sẽ trình bày qua ba phần sau đây :

- 1.- Phương pháp học bài
- 2.- Phương pháp đọc sách
- 3.- Giờ giấc học tập

1.- PHƯƠNG PHÁP HỌC BÀI :

Một câu hỏi mà các em đang chờ câu giải đáp "Làm cách nào học bài cho dễ nhớ ?" Chắc hẳn ai cũng thừa nhận làm việc không phương-pháp dễ bị lạc lỏng và dễ đưa đến thất bại, có người đã định nghĩa "Phương-pháp là con đường ngắn nhất đưa đến chân lý của mọi khoa học" tôi cho không đến nơi quá đáng. Vì thế phương-pháp học bài sẽ giúp các em dễ đạt đến kết quả.

- Trước hết các em phải luyện tập tinh-thần ham thích học hỏi, em phải xem cái nghề đi học như một cứu cánh tối hậu cho đời em, tôi cho đây là giai

đoạn "Động-viên tinh-thần". Có như vậy các em mới vượt được muôn nghìn khó khăn của việc học.

- Kể đến em phải ham thích môn em đang theo học, không nên môn nào quan trọng em học nhiều, môn nào có hệ số kém không chịu học, không có lý do nào cho em quan niệm như vậy, vì môn nào cũng có lợi ích cho em cả, mỗi môn học là mỗi tế bào, mỗi viên gạch, mỗi thành tố xây dựng kiến thức của em. Em có quan-niệm như vậy em mới làm công việc kế tiếp.

- Làm dàn bài tóm tắt cho mỗi môn học : như Việt-văn, Công dân, Sử địa, Vạn vật, Lý-hóa v.v...

Ví dụ : Khi học về cuộc đời của Nguyễn-công-Trứ : Ta đọc và nhận - thấy cuộc đời ông chia làm 3 giai đoạn : Hàn vi, xuất chính và hưởng nhàn, ta làm dàn bài tóm tắt trên tờ giấy trắng, hay quyển Carnet bỏ túi như sau :

1) <u>Hàn-vi</u> (1778-1820)	{	- 1803 dâng "Thái bình thập sách".
		- 1813 : Đâu Tú-Tài
		- 1819 : Đâu giải nguyên
		- 1820 : Hành tẩu
2) <u>Xuất chính</u> (1820-1848)	{	- 1833 : Binh bộ thượng thư
		- 1843 : Làm lính thú QN
		- 1848 : Phủ Doãn Thừa-Thiên v.v...

Tức là trong mỗi mục chính như vậy ta ghi chú phần nhỏ - Khi nhìn vào lược đồ trên ta thấy gọn gẽ, mạch lạc dễ học kêu gọi được trí nhớ của ta, hơn nữa ta học được bất cứ lúc nào vì nó có sẵn trong túi của các em.

Một ví dụ làm dàn bài tóm tắt về môn học hóa-học chẳng hạn. Khi học về Acid clorhydric (HCl).

Lý tính : "Dễ hòa tan trong nước" Giống với H_2SO_4 , giống với HNO_3 nghĩa là ta học lý tính của Acid Clorhydric ta biết được nó giống lý tính của Acid Nitrit, Acid Sulfuric. Tương tự về phần hóa tính ta cũng sắp đặt như vậy. Tóm lại phương-pháp làm dàn-bài tóm lược là giúp cho ta tập phân tích được bài học một cách rành mạch và gây một ấn tượng đơn giản để trí óc ta dễ lãnh hội.

2.- PHƯƠNG PHÁP ĐỌC SÁCH :

Đọc sách phải có phương-pháp mới lãnh hội được những điều sách nói, có nhiều em đọc xong một quyển sách, khi xếp sách lại không hiểu sách muốn nói cái gì ? Nhất là loại sách tư tưởng lại càng thêm rắc rối (như sách của Bùi-Giáng, Phạm-công-Thiện v.v...)

- Cho nên điều căn-bản trước khi

đọc sách, phải biết gây được thiện cảm với tác-giả, với lời văn. Có nhiều người nghe Phạm-công-Thiện, Bùi-Giang viết khó hiểu, rồi suốt đời không dám rờ tới của tác-giả, có người cầm sách của Phạm công Thiện chưa đọc đã lắc đầu bái bai.

Sở dĩ có thái độ như vậy là mình bị ám ảnh bởi lối văn câu kỳ khó hiểu mặc dầu chưa đọc, đưa đến tình trạng mất nhuệ khí đọc sách. Có nhiều lần tôi đọc thử một vài quyển của Phạm-công - Thiện như "ý thức mới trong văn-nghệ và triết học" và "Hố thăm tư tưởng" tôi nhận thấy lối văn Phạm-công-Thiện câu kỳ thật, nhưng không đến nỗi ta không hiểu được tư-tưởng Phạm-công-Thiện, vì trước khi đọc tôi tôn sùng Phạm-công-Thiện. Chonên văn đề gây thiện cảm với tác - giả rất quan trọng khi đọc tác phẩm.

- Trước khi đọc sách ta cũng nên tra hỏi và tìm ý nghĩa cái "Nhan Đề" ta cố tìm hiểu dù có sai cũng được, nhưng khi tìm hiểu ta biết gây thắc mắc, càng nhiều thắc mắc càng tốt; vì có thắc mắc ta mới cố moi giải pháp để giải quyết và giải pháp đó là nội dung của sách.

Nếu khi đọc sách ta không có ý hướng "tiên thắc mắc" ta dễ bị những câu văn hay, bị những danh-từ, tính-từ, động-từ v.v... làm che lấp cái ý nghĩa chính yếu

của sách, ta gọi nôm na "Cây tọc che khuất cả rừng" là vậy đó. Một điều nữa tôi khuyên các em trước khi đọc cũng nên lật cái phần mục lục để xem thử sách chia làm mấy phần chính yếu, nếu cần ta thọc mác ngay cái đầu để mỗi phần đó, làm được như vậy chắc chắn các em dễ lãnh hội được ý nghĩa sách muốn nói gì ?

Ví dụ : Khi đọc quyển " Nửa chùng xuân " ta phải tìm hiểu bằng giải đáp những câu hỏi về nhan đề như sau : nửa chùng là lở cỡ, còn xuân là cái gì? Có phải mùa xuân không ? nếu là mùa xuân sao lại chỉ có nửa chùng là nghĩa lý gì ? Ta cứ giữ thọc mác trong trí óc của ta, rồi bắt đầu đọc từng trang một để tìm hiểu thử sách giải đáp cái "mùa xuân lở cỡ là cái thế gì ? khi tìm câu ý nghĩa giải đáp cho câu hỏi trên, lúc đó ta ngộ được sách và gây cho ta một hứng thú kỳ lạ.

Cách đây một năm, tôi có đọc quyển sách "Những con đường không đi về đâu cả" của Heidegger. Tôi thọc mác mãi với cái nhan đề kỳ cục, muôn ngàn câu hỏi muôn ngàn vấn nạn đặt ra trong óc tôi, tôi bực tức đến nỗi tôi phải nằm đọc quên cả ăn cả ngủ, để tìm hiểu tại sao những con đường không đi về đâu cả" Đọc

xong tôi thích thú, mừng rỡ như những con người mà Platon mô tả trong câu chuyện "Hầm núi", họ thoát khỏi cửa hầm và đối diện với thực tại (thế giới ý - niệm) ở đây tôi sung sướng vì bắt được chân-lý mà sách đã cất dấu. Tóm lại các em phải rèn luyện tinh thần như trên, các em mới đọc sách và lãnh hội một cách thích thú những vấn đề sách nói.

3.- GIỜ GIẤC HỌC TẬP : Một điều cuối tôi khuyên các em nên tập luyện thói quen theo giờ giấc. Tôi nhận thấy một số học sinh học đến nỗi quên ăn, quên ngủ. Có nhiều em học 1, 2 giờ sáng, đến nỗi ngủ gà ngủ gật, thế mà vẫn cứ ngồi. Tôi biết có nhiều em cố ngồi khuya để được mẹ khen "thằng con tôi ham học" có nhiều em học mở toe toét cửa sổ ra, để người hàng xóm trông thấy và khen "thằng con ông Tê ham học" tôi biết chắc các em được tiếng khen, nhưng thật sự năng suất lãnh hội bài vở các em chẳng đạt được là bao, vì các em thức khuya quá đầu óc các em bị "chai" đi, khi vào lớp học các em ngồi ngáp dài, chẳng tha thiết gì đến lời thầy giảng dạy. Hơn nữa sức khỏe của em ví như "Dầu" và trí óc em như "ngọn đèn" "Dầu có đầy đèn mới sáng", các em xài phí sức khỏe không điều độ, dĩ - nhiên ngọn đèn sẽ bị mờ dần.

Nhận thức được tầm quan trọng đó, tôi khuyên các em nên tạo chừng mực trong giờ giấc học tập. Có thể ban đêm em học từ 8 giờ đến 11 giờ đi ngủ, sáng 6 giờ dậy xem bài trong 30 phút rồi đi học. Nếu giữ được điều độ em sẽ tạo được năng suất khả quan. Đêm nào mệt em cứ việc đi chơi hay đi ngủ sớm để đầu óc em khỏe khoắn, và giữ được mức độ sáng suốt, em đừng có cố gắng ép buộc đầu óc làm việc trong lúc mệt mỏi làm như vậy vô tình em giết chết óc phát-triển và sáng tạo của em.

Trên đây là vài kinh-nghiệm riêng tư, tôi không có tham vọng bắt các em xem nó như một tín điều, một mẫu số chung trong đời học tập của các em.

Nhưng tôi hy-vọng nó biến thành con hẻm nhỏ dẫn các em đến đại-lộ.

Chúc các em thăng tiến trên đường học vấn.

Pleiku, 15.03.1974

- T.M.T -

Giá-trị một đời người nằm
trong hai chữ "tôi muốn"
© FEURZINGER